

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Regions at a Glance 2013

Summary in Greek

Read the full book on: 10.1787/reg_glance-2013-en

ΟΟΣΑ Οι περιφέρειες με μια ματιά 2013

Περίληψη στα ελληνικά

Οι περιφέρειες βρίσκονται στο προσκήνιο των προσπαθειών που καταβάλλουν οι κυβερνήσεις για την προώθηση της ανάπτυξης, τη βελτίωση της ευημερίας και την άμβλυνση των ανισοτήτων. Όμως, η οικονομική κρίση έχει διευρύνει το χάσμα που υφίσταται μεταξύ των περιφερειών με το υψηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ και αυτών με το χαμηλότερο στις περισσότερες από τις μισές χώρες του ΟΟΣΑ. Η μεγαλύτερη αύξηση της διαφοράς μεταξύ του 10% των περιφερειών με τις καλύτερες επιδόσεις και του 10% με τις χειρότερες υπερέβη τις 8 εκατοστιαίες μονάδες και καταγράφηκε στη Δανία, τη Δημοκρατία της Σλοβακίας και την Ιρλανδία. Στις περιπτώσεις όπου οι περιφερειακές αποκλίσεις μειώθηκαν, η εξέλιξη αυτή οφειλόταν στην οικονομική εξασθένηση των πλουσιότερων περιφερειών παρά στην κάλυψη της υστέρησης από τις φτωχότερες, με εξαίρεση στις περιφέρειες της Κίνας και της Ινδίας. Στα τρία τέταρτα των υπό εξέταση χωρών, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στο 10% των περιφερειών με τις καλύτερες επιδόσεις σημείωσε πτώση μεταξύ του 2008-2010 και η μεγαλύτερη μείωση (12%) παρατηρήθηκε στον Καναδά και την Εσθονία.

Οι δαπάνες των περιφερειακών, τοπικών και υποεθνικών αρχών ανέρχονταν στο 40% των δημόσιων δαπανών στη ζώνη του ΟΟΣΑ το 2012, αν και τα ποσοστά εμφανίζουν σημαντικές διαφορές από χώρα σε χώρα ανάλογα με το βαθμό ομοσπονδισμού, περιφερειακής αποκέντρωσης και οικονομικής αυτονομίας. Οι υποεθνικές αρχές είναι επίσης υπεύθυνες για το 72% των άμεσων δημόσιων επενδύσεων στη ζώνη του ΟΟΣΑ. Το ποσοστό αυτό είναι συχνά υψηλότερο στις ομοσπονδιακές χώρες (Βέλγιο, Γερμανία, Ελβετία, ΗΠΑ και Καναδάς) όπου το σύνολο συνδυάζει τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται τόσο από τα ομόσπονδα κράτη όσο και από την τοπική αυτοδιοίκηση.

Όλες οι πόλεις ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, αλλά ιδιαίτερα οι μεγαλύτερες, συμβάλλουν σημαντικά στις εθνικές αναπτυξιακές επιδόσεις. Οι 275 μητροπολιτικές περιοχές των χωρών του ΟΟΣΑ δημιούργησαν πάνω από το μισό του ΑΕΠ της ζώνης του ΟΟΣΑ κατά τη δεκαετία 2000-2010. Όμως, η οικονομική κρίση έπληξε την αγορά εργασίας και στις μητροπολιτικές περιοχές με αποτέλεσμα το ποσοστό ανεργίας στο 45% των μητροπολιτικών περιοχών του ΟΟΣΑ να ξεπεράσει τον εθνικό μέσο όρο κατά το 2012.

Μολονότι οι μητροπολιτικές περιοχές συνιστούν σημαντικές μονάδες της δημόσιας πολιτικής, τα οικονομικά και κοινωνικά τους όρια συνήθως δε συμπίπτουν με τα διοικητικά. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ένας πολύ μεγάλος αριθμός τοπικών και περιφερειακών αρχών συμμετέχει στη χάραξη πολιτικής στην ίδια πόλη, γεγονός που απαιτεί την ορθή ευθυγράμμιση των στόχων μεταξύ των διαφορετικών θεσμών.

Παρόλο που η οικονομική μεγέθυνση και άλλα μέτρα επιτυχίας διαφέρουν αισθητά ανάμεσα στις περιφέρειες, ακόμα και στο εσωτερικό μίας χώρας, η έρευνα που διεξήγαγε ο ΟΟΣΑ δείχνει ότι η ανταγωνιστικότητα των περιφερειών με ανεπαρκείς επιδόσεις μπορεί να βελτιωθεί με τη διαμόρφωση του σωστού μείγματος πολιτικών και το συντονισμό των προσπαθειών σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.

Κύρια συμπεράσματα

Οι περιφέρειες συμβάλλουν στην ανάπτυξη και την ευημερία

- Κατά μέσο όρο, το 39% της συνολικής αύξησης της απασχόλησης και το 42% της αύξησης του ΑΕΠ στις χώρες του ΟΟΣΑ κατά την τελευταία δεκαετία αναλογούσε στο 10% μόλις των περιφερειών.
- Λόγω της οικονομικής κρίσης το κατά κεφαλήν ΑΕΠ μειώθηκε στις περισσότερες περιφέρειες από το 2008. Κατά μέσο όρο, η μείωση αυτή ήταν μικρότερη στις αγροτικές περιφέρειες από ό,τι στις αστικές, αν και οι περιφέρειες της υπαίθρου αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσχέρειες στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας κατά την περίοδο οικονομικής κρίσης.
- Οι περιφέρειες του ΟΟΣΑ που χαρακτηρίζονται από υψηλά ποσοστά ανεργίας έχουν επίσης υψηλότερα ποσοστά μερικής απασχόλησης, τα οποία έχουν αυξηθεί κατά τα τελευταία έτη. Οι εργαζόμενοι υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης δεν επηρεάζονται μόνο από τη δημογραφική σύνθεση της περιφέρειάς τους, αλλά επίσης από τα ρυθμιστικά πλαίσια και από την πρόσβαση σε ορισμένες υπηρεσίες για την οικογένεια όπως υποδομές παιδικής φροντίδας.
- Στο 26% περίπου των περιφερειών του ΟΟΣΑ, το ποσοστό των γυναικών που εργάζονταν ήταν χαμηλότερο από το 50% κατά το 2011. Τα περιφερειακά μειονεκτήματα που πλήττουν τη γυναικεία απασχόληση είναι μεγαλύτερα στη Δημοκρατία της Σλοβακίας, τις ΗΠΑ, την Ισπανία, το Ισραήλ, την Ιταλία και την Τουρκία.
- Η ανεργία των νέων είναι ιδιαίτερα ανησυχητική στη Δημοκρατία της Σλοβακίας, την Ελλάδα, την Ισπανία, την Ιταλία, το Μεξικό, την Πολωνία και την Πορτογαλία όπου σε μερικές περιφέρειες το ποσοστό ανεργίας των νέων ξεπερνά το 40%. Η αντιμετώπιση των ειδικών συνθηκών που επικρατούν στην αγορά εργασίας των περιφερειών αυτών και η χάραξη πολιτικών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες θα βοηθούσαν σημαντικά την ανάκαμψη σε εθνικό επίπεδο.
- Παρά την επιμήκυνση του προσδόκιμου ζωής και τη μείωση της βρεφικής θνησιμότητας σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ κατά τα τελευταία 30 χρόνια, υπάρχουν σημαντικές διαφορές και στους δυο δείκτες μεταξύ των περιφερειών στην Ισπανία, την Αυστραλία, το Μεξικό, τις ΗΠΑ και την Πορτογαλία. Στον Καναδά και τη Δημοκρατία της Σλοβακίας υφίστανται ακόμα διαφορές μεταξύ των περιφερειών ως προς τη βρεφική θνησιμότητα.
- Μεταξύ του 2005-2008 οι κατά κεφαλήν εκπομπές CO₂ περιορίστηκαν στην πλειονότητα των χωρών του ΟΟΣΑ, ιδιαίτερα στον Καναδά και, ανάμεσα στις μη χώρες μέλη, στη Βραζιλία.

Ανάγκη συνεργασίας και επίτευξης περισσότερων με λιγότερα

- Οι δαπάνες των υποεθνικών αρχών στις χώρες του ΟΟΣΑ ανήρθαν στο 17% του ΑΕΠ, στο 40% των συνολικών δημόσιων δαπανών και στο 72% των άμεσων δημόσιων επενδύσεων το 2012.
- Τα φορολογικά έσοδα αποτελούσαν, κατά μέσο όρο, το 45% των εσόδων των υποεθνικών αρχών στη ζώνη του ΟΟΣΑ, ενώ οι μεταβιβάσεις από τις κεντρικές και τις υπερεθνικές αρχές αποτελούσαν περίπου το 38% των εσόδων.
- Στα τέλη του 2012 το ακαθάριστο χρέος της Γενικής Κυβέρνησης στον ΟΟΣΑ (30 χώρες) είχε διαμορφωθεί στο 113% του ΑΕΠ, ενώ το χρέος των υποεθνικών αρχών είχε ανέρθει στο 22% του ΑΕΠ.
- Κατά την πενταετία 2007-2012, οι κατά κεφαλήν άμεσες επενδύσεις των υποεθνικών αρχών συρρικνώθηκαν απότομα στη ζώνη του ΟΟΣΑ (-7% περίπου) λόγω των περικοπών για τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και τη διατήρηση των δαπανών για την κοινωνική πρόνοια, την υγεία ή την εκπαίδευση. Κατά την ίδια περίοδο, το κατά κεφαλήν υποεθνικό ακαθάριστο χρέος αυξήθηκε κατά 14%, που μεταφράζεται σε αύξηση της τάξης περίπου των 1.000 δολαρίων ΗΠΑ κατά κεφαλήν.
- Κατά τη λήψη αποφάσεων που αφορούν τον προϋπολογισμό και τις δαπάνες όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης οφείλουν να συνεργάζονται συντονίζοντας στόχους και χαράσσοντας πολιτικές σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Οι μητροπολιτικές περιοχές ως κινητήριες δυνάμεις της μεγέθυνσης, της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής ένταξης

- Το 70% του πληθυσμού του ΟΟΣΑ ζει σε πόλεις διαφορετικού μεγέθους και το 50% του εν λόγω πληθυσμού διαβιώνει σε μητροπολιτικές περιοχές.
- Σε 16 χώρες του ΟΟΣΑ το 65% των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας χορηγήθηκαν σε μητροπολιτικές περιοχές κατά το 2008.
- Η κρίση έπληξε και τις μητροπολιτικές περιοχές: το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε περισσότερο κατά τα τελευταία τέσσερα έτη από όσο κατά την προηγούμενη δεκαετία σε 26 από τις 28 υπό εξέταση χώρες.
- Η εξάπλωση των πόλεων συντελείται γρηγορότερα από την αύξηση του πληθυσμού σε πολλές μητροπολιτικές περιοχές.
- Οι μητροπολιτικές περιοχές καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες ενέργειας και παράγουν μεγάλες ποσότητες CO₂. Εντούτοις, στις μισές χώρες του ΟΟΣΑ οι κατά κεφαλήν εκπομπές CO₂ στις μητροπολιτικές περιοχές είναι λιγότερες από ό,τι στις λιγότερο πυκνοκατοικημένες περιοχές.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *OECD Regions at a Glance 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/reg_glance-2013-en